

St.prp. nr. 5

(2002–2003)

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 18. oktober 2002,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 58/ 2002 av 31. mai 2002, ble det besluttet å endre EØS-avtalens vedlegg XVIII til å omfatte europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF om endring av rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organiseringen av arbeidstiden til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet.

Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke, da gjennomføringen etter norsk rett gjør det nødvendig med en lovendring, jf. Grunnlovens § 26, annet ledd og EØS-avtalens artikkel 103. Stortinget inviteres gjennom denne proposisjonen til å samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning. Fristen for å underrette EØS-komiteen om at Stortinget har gitt sitt samtykke er 31. november 2002.

EØS-komiteens beslutning og direktivteksten i uoffisiell norsk versjon følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om direktivet

Direktiv 2000/34/EF ble vedtatt i EU 22. juni 2000. Direktivet er et endringsdirektiv til rådsdirektiv 93/104/EF som omhandler organisering av arbeids- og hviletid (arbeidstidsdirektivet). Formålet med direktiv 2000/34/EF er å styrke arbeidstakernes rettigheter mht. helse og sikkerhet og å unngå at arbeidstakerne påfører skader på andre eller seg selv som følge av tretthet.

Direktivet omfatter sektorer som ikke er regulert i direktiv 93/104/EF, for eksempel vei-, luft- og jernbanetransport, samt fiskerisektoren. Sjøfart er imidlertid regulert i et eget direktiv (99/63/EF). De viktigste bestemmelsene i direktivet er reglene om arbeids- og hviletid, men det inneholder også bestemmelser om for eksempel rett til helseundersøkelse for nattarbeid og rett til fire ukers betalt ferie.

Direktivet slår fast at medlemsstatene, innenfor nærmere angitte rammer tilsvarende ILO-konvensjonen 180 om sjøfolks arbeidstid og bemanning på skip, skal regulere enten arbeidstid eller

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

hviletid. Uavhengig av hvorvidt en velger å regulere arbeids- eller hviletid stiller direktivet krav til at ukentlig arbeidstid ikke skal overstige 48 timer beregnet i gjennomsnitt over et år. Det gis imidlertid adgang til å fravike direktivets rammer for arbeids- og hviletid gjennom forskrift eller tariffavtale. Stortinget ga den 13. november 1998 sitt samtykke til at ILO-konvensjon 180 ratifiseres.

3 EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteens beslutning nr. 58/2002 av 31. mai 2002 inneholder en innledning og fire artikler. I innledningen blir det vist til EØS-avtalen og spesielt til artikkel 98 som gjennom beslutninger i EØS-komiteen gjør det mulig å endre vedleggene til EØS-avtalen.

Artikkel 1 i EØS-komiteens beslutning slår fast at europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF om endring av rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organiseringen av arbeidstiden til å omfatte sektorer og virksomhet som er unntatt fra direktivet skal innlemmes i EØS-avtalens vedlegg XVIII nr. 28.

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Plikten etter artikkel 17 nr. 2 punkt 2.4 bokstav a) i) til å oversende visse meldinger, begrunnelser og uttalelser til Europaparlamentet, får ikke anvendelse for EFTA- statene eller EFTA- organene.

Artikkel 2 slår fast at teksten til direktiv 2000/34/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 slår fast at denne beslutning skal tre i kraft 1. juni 2002, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 i EØS-avtalen.

Artikkel 4 slår fast at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

4 Forholdet til norsk rett

De sektorer som omfattes av direktiv 2000/34/EF, med unntak av fiskerisektoren, dekkes allerede av arbeidstidsbestemmelsene i lov om arbeidsvern og arbeidsmiljø m.v. av 4. februar 1977 nr. 4. Direk-

tivets bestemmelser om arbeids- og hviletid for fiskere medfører behov for endringer i lov om arbeidstiden på skip av 3. juni 1977 nr. 50. Det tas sikte på å endre denne loven slik at den gir adgang til regulering av direktivets arbeids- og hviletidsbestemmelser for fiskere gjennom forskrift og eventuelt tariffavtaler. Gjennomføringen av direktivet vil også medføre behov for endringer i lov om ferie for fiskere av 16. juni 1972 nr. 43.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

Gjennomføringen av direktivet i norsk rett vil medføre en utvidelse av den offentlige kontrollordningen for fiskere. Ettersom direktivet ikke gir detaljerte regler for kontroll vil omfanget av kontrollen være avhengig av hvilke løsninger man blir enige om nasjonalt. Gjennomføringen av direktivet vil bli vurdert av en arbeidsgruppe sammensatt av partene i arbeidslivet og berørte offentlige instanser.

6 Konklusjon og tilråding

Arbeids- og administrasjonsdepartementet tilrår at Norge deltar i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF om endring av rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organisering av arbeidstiden til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet. Nærings- og handelsdepartementet og Fiskeridepartementet, som forvalter henholdsvis lov om arbeidstid på skip og lov om ferie for fiskere, samt Utenriksdepartementet, slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av

direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet.

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 58/2002 av 31. mai 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt «avtalen», særlig artikkel 98, og

på følgende bakgrunn:

1. Avtalens vedlegg XVIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 39/2002 av 19. april 2002¹.
2. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF av 22. juni 2000 om endring av rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organisering av arbeidstiden til å omfatte sektorer og virksomhet som er unntatt fra direktivet² skal innlemmes i avtalen –

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg XVIII nr. 28 (rådsdirektiv 93/104/EF) tilføyes følgende:

«, endret ved:

- **32 000 L 0034**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF av 22. juni 2000 (EFT L 195 av 1.8.2000, s. 41).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

Plikten etter artikkel 17 nr. 2 punkt 2.4 bokstav

a) i) til å oversende visse meldinger, begrunnelser

og uttalelser til Europaparlamentet, får ikke anvendelse for EFTA-statene eller EFTA-organene.»

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2000/34/EF på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. juni 2002, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1³.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Utferdiget i Brussel, 31. mai 2002.

For EØS-komiteen
Formann
P. Westerlund

EØS-komiteens sekretærer
P.K. Mannes M. Brinkmann

¹ Ennå ikke kunngjort.

² EFT L 195 av 1.8.2000, s. 41.

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/34/EF av 22. juni 2000 om endring av rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organisering av arbeidstiden til å omfatte sektorer og virksomhet som er unntatt fra direktivet

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 137 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen¹, under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité²,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251³, på bakgrunn av det felles utkast godkjent av Forlikskomiteen 3. april 2000, og ut fra følgende betraktninger:

1. I traktatens artikkel 137 er det fastsatt at Fellesskapet skal støtte og supplere medlemsstatenes virksomhet med sikte på å bedre arbeidsmiljøet for å verne arbeidernes helse og sikkerhet. Direktiver som vedtas på grunnlag av nevnte artikkel, skal unngå å innføre administrative, økonomiske og juridiske begrensninger på en måte som kan bremse dannelsen og utviklingen av små og mellomstore bedrifter.
2. I rådsdirektiv 93/104/EF av 23. november 1993 om visse aspekter ved organisering av arbeidstiden⁴ er det fastsatt minimumskrav til sikkerhet og helse i forbindelse med organisering av arbeidstiden med hensyn til perioder for døgnhvil, pauser, ukehvil, en øvre grense for den ukentlige arbeidstiden, årlig ferie og aspekter ved nattarbeid, skiftarbeid og arbeidsrytme.

¹ EFT C 43 av 17.2.1999, s. 1.

² EFT C 138 av 18.5.1999, s. 33.

³ Europaparlamentsuttalelse av 14. april 1999 (EFT C 219 av 30.7.1999, s. 231), Rådets felles holdning av 12. juli 1999 (EFT C 249 av 1.9.1999, s. 17) og europaparlamentsbeslutning av 16. november 1999 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Europaparlamentsbeslutning av 17. mai 2000 og rådsbeslutning av 18. mai 2000.

⁴ EFT L 307 av 13.12.1993, s. 18.

⁵ Rådsdirektiv 1999/63/EF av 21. juni 1999 om avtalen om organisering av arbeidstiden til sjøfolk inngått mellom Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Sammenslutningen av transportarbeiderforbund i Den europeiske union (FST) (EFT L 167 av 2.7.1999, s. 33).

Nevnte direktiv bør endres av nedenstående grunner.

3. Vei-, luft-, sjø- og jernbanetransport, fart på innlands vannveier, havfiske, andre former for virksomhet på havet, samt virksomhet som utøves av leger under utdanning, er unntatt fra virkeområdet til rådsdirektiv 93/104/EF.
4. I Kommisjonens forslag av 20. september 1990 er ingen sektorer eller former for virksomhet unntatt fra rådsdirektiv 93/104/EF, og ifølge Europaparlamentets uttalelse av 20. februar 1991 er heller ingen slike unntak godtatt.
5. Arbeidstakernes helse og sikkerhet bør vernes på arbeidsplassen, ikke fordi de arbeider i en bestemt sektor eller utfører en bestemt form for virksomhet, men fordi de er arbeidstakere.
6. Når det gjelder sektorspesifikk lovgivning for mobile arbeidstakere, er det behov for en supplerende og parallell metode i bestemmelsene om transportsikkerhet og de berørte arbeidstakernes helse og sikkerhet.
7. Det må tas hensyn til den særskilte beskaffenheten til virksomhet på havet og virksomheten til leger under utdanning.
8. Vern av helsen og sikkerheten til mobile arbeidstakere i de unntatte sektorene og virksomhetene bør også garanteres.
9. De gjeldende bestemmelsene om årlig ferie og helsekontroll for nattarbeid og skiftarbeid bør utvides til også å omfatte mobile arbeidstakere i de unntatte sektorene og virksomhetene.
10. De gjeldende bestemmelsene om arbeidstid og hvile må tilpasses til mobile arbeidstakere i de unntatte sektorene og virksomhetene.
11. Alle arbeidstakere bør gis tilstrekkelige hvileperioder. Begrepet «hvile» må uttrykkes i tidseenheter, dvs døgn, timer og/eller deler av disse.
12. En europeisk avtale om sjøfolks arbeidstid er på forslag fra Kommisjonen iverksatt ved et rådsdirektiv⁵, i samsvar med traktatens artik-

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

- kel 139 nr. 2. Følgelig bør bestemmelsene i dette direktiv ikke få anvendelse på sjøfolk.
13. Med hensyn til «andelsfiskere» som er arbeidstakere, er det opp til medlemsstatene i henhold til artikkel 7 i rådsdirektiv 93/104/EF å avgjøre vilkårene for berettigelse til og tildeling av årlig ferie, herunder betalingsmåte.
 14. Særskilte standarder fastsatt i andre fellesskapsdokumenter som gjelder for eksempel hvileperioder, arbeidstid, årlig ferie og nattarbeid for visse kategorier arbeidstakere, bør gå foran bestemmelsene i rådsdirektiv 93/104/EF som endret ved dette direktiv.
 15. På bakgrunn av rettspraksisen til De europeiske fellesskaps domstol bør bestemmelsen om søndagshvile oppheves.
 16. Domstolen fastslo i sin dom i sak C-84/94, *Det forente kongerike mot Rådet*⁶, at rådsdirektiv 93/104/EF er i samsvar med subsidiaritets- og forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i traktatens artikkel 5. Det er ingen grunn til å tro at dommen ikke får anvendelse på sammenlignbare regler som berører en rekke aspekter ved organisering av arbeidstiden i unntatte sektorer og virksomheter –

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I direktiv 93/104/EF gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 1 skal nr. 3 lyde:

«3. Dette direktiv får anvendelse på alle virksomhetssektorer, både offentlige og private, i henhold til artikkel 2 i direktiv 89/391/EØF, med forbehold for artikkel 14 og 17 i dette direktiv.

Dette direktiv får ikke anvendelse på sjøfolk etter definisjonen i rådsdirektiv 1999/63/EF av 21. juni 1999 om avtalen om organisering av arbeidstiden til sjøfolk inngått mellom Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Sammenslutningen av transportarbeiderforbund i Den europeiske union (FST)⁷, med forbehold for artikkel 2 nr. 8 i dette direktiv.»
2. I artikkel 2 tilføyes følgende:

«7. «mobile arbeidstakere»: enhver arbeidstaker som er ansatt som medlem av reisende eller flygende personale av et foretak som driver transporttjenester for passasjerer eller varer på vei, i luft eller på innlands vannvei.

8. «offshorearbeid»: arbeid som utføres hovedsakelig på eller fra offshoreinstallasjoner (også boreplattformer) direkte eller indirekte i forbindelse med leting, utvinning eller utnyttning av mineralressurser, også hydrokarboner, og dykking i forbindelse med slik virksomhet, enten fra offshoreinstallasjon eller fra fartøy.

9. tilstrekkelig hvile»: at arbeidstakerne får jevnlig hvileperioder, av varighet som skal uttrykkes i tidsenheter og som skal være tilstrekkelig lang og sammenhengende til å sikre at arbeidstakerne som følge av tretthet eller andre uregelmessige arbeidsrytmer ikke forårsaker skade på seg selv eller sine kolleger eller andre og at de ikke skader helsen, verken på kortere eller lengre sikt.»

3. I artikkel 5 utgår følgende ledd:

«Minimumsperioden for hvile nevnt i første ledd skal i prinsippet omfatte søndagen.»

4. Artikkel 14 skal lyde:

«Artikkel 14

Mer spesifikke fellesskapsbestemmelser

Bestemmelsene i dette direktiv får ikke anvendelse der andre fellesskapsdokumenter inneholder mer spesifikke krav med hensyn til organisering av arbeidstiden for visse yrker eller former for yrkesvirksomhet.»

5. I artikkel 17 skal nr. 2.1 lyde:

«2.1. fra artikkel 3, 4, 5, 8 og 16:

 - a. for virksomhet som kjennetegnes ved avstand mellom arbeidstakerens arbeidssted og bosted, også i forbindelse med offshorearbeid, eller ved avstand mellom arbeidstakerens ulike arbeidssteder,
 - b. for vakt-, overvåknings- og døgnvaktvirksomhet som kjennetegnes ved nødvendigheten av å verne om eiendom og personer, særlig når det dreier seg om vakter, portnere eller vaktelskaper,
 - c. for virksomhet som kjennetegnes ved nødvendigheten av å sikre vedvarende tjenester eller produksjon, særlig når det dreier seg om
 - i. tjenester knyttet til mottakelse, behandling og/eller pleie som gis av sykehus eller lignende institusjoner, herunder virksomhet som utøves av leger under utdanning, døgningstusjoner og fengsler,
 - ii. personer som arbeider i havner eller ved lufthavner,
 - iii. presse, radio, fjernsyn, filmproduksjon, postvesen og telekommunikasjon, ambulansetjeneste, brannvesen eller sivilt beredskap,

⁶ Sml. 1996 I – s. 5755.

⁷ EFT L 167 av 2.7.1999, s. 33.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

- iv. produksjon, overføring og forsyning av gass, vann eller elektrisitet, renovasjonsvesen eller forbrenningsanlegg,
 - v. industrier med en arbeidsprosess som av tekniske grunner ikke kan avbrytes,
 - vi. forskning- og utviklingsvirksomhet,
 - vii. landbruk,
 - viii. personer som arbeider innen persontransport i byrute;
 - d. ved forventet ekstraarbeid, særlig:
 - i. innen landbruket,
 - ii. innen turistnæringen,
 - iii. innen postvesenet,
 - e. for personer som arbeider innenfor jernbanetransport
 - i. i virksomhet som ikke avbrytes,
 - ii. som tilbringer arbeidstiden ombord på tog, eller
 - iii. i virksomhet som er forbundet med transportens rutetider og å sikre kontinuitet og regelmessighet i trafikken.»
6. I artikkel 17 nr. 2 tilføyes følgende:
«2.4. fra artikkel 6 og artikkel 16 nr. 2 for leger under utdanning:
- a. med hensyn til artikkel 6 for en overgangsperiode på fem år fra 1. august 2004.
 - i. Medlemsstatene kan om nødvendig gis inntil ytterligere to år til å ta hensyn til vanskelighetene med å oppfylle bestemmelsene om arbeidstid med hensyn til det ansvar de har for organiseringen og leveringen av helsetjenester og legehjelp. Minst seks måneder før utgangen av overgangsperioden skal den berørte medlemsstaten meddele Kommisjonen og oppgi grunnene, slik at Kommisjonen etter behørig samråd kan avgi en uttalelse innen tre måneder etter at den har mottatt disse opplysningene. Dersom medlemsstaten ikke følger Kommisjonens uttalelse, skal den begrunne sin avgjørelse. Medlemsstatens meddelelse og begrunnelse og Kommisjonens uttalelse skal offentliggjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* og framsendes til Europaparlamentet.
 - ii. Medlemsstatene kan om nødvendig gis en ytterligere periode på inntil ett år til å ta hensyn til de særlige vanskelighetene med å ivareta ovennevnte ansvar. De skal følge framgangsmåten fastsatt i nr. i).
 - I forbindelse med overgangsperioden gjelder følgende:
 - iii. Medlemsstatene skal påse at den ukent-
- lige arbeidstiden ikke i noe tilfelle overstiger et gjennomsnitt på 58 timer i løpet av de første tre årene av overgangsperioden, et gjennomsnitt på 56 i de påfølgende to årene og et gjennomsnitt på 52 for den gjenstående perioden.
 - iv. Arbeidsgiver skal rådspørre arbeidstakernes representanter i god tid med sikte på om mulig å nå en avtale med hensyn til de ordninger som gjelder for overgangsperioden. Innen fristene fastsatt i nr. iii) kan en slik avtale omfatte
 - gjennomsnittlig antall arbeidstimer per uke i løpet av overgangsperioden, og
 - de tiltak som skal vedtas med sikte på å redusere antallet arbeidstimer per uke til et gjennomsnitt på 48 innen utgangen av overgangsperioden,
 - b. med hensyn til artikkel 16 nr. 2, forutsatt at referanseperioden ikke overstiger tolv måneder i løpet av første del av overgangsperioden fastsatt i bokstav a) iii), og deretter seks måneder.»
7. Ny artikkel 17a og 17b skal lyde:
- «*Artikkel 17a*
Mobile arbeidstakere og offshorearbeid
- 1. Artikkel 3, 4, 5 og 8 får ikke anvendelse på mobile arbeidstakere.
 - 2. Medlemsstatene skal imidlertid gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at slike mobile arbeidstakere gis rett til tilstrekkelig hvile, unntatt under de omstendigheter som er fastsatt i artikkel 17 nr. 2.2.
 - 3. Forutsatt at de alminnelige prinsippene for vern av arbeidstakernes sikkerhet og helse overholdes, og forutsatt at de berørte arbeidsgiveres og arbeidstakeres representanter rådspørres og at det gjøres en innsats for å oppmuntre til alle aktuelle typer sosial dialog, også forhandlinger, dersom partene ønsker det, kan medlemsstatene av objektive eller tekniske grunner eller grunner knyttet til organiseringen av arbeidet, utvide referanseperioden nevnt i artikkel 16 nr. 2 til tolv måneder for arbeidstakere som hovedsakelig utfører offshorearbeid.
 - 4. Kommisjonen skal 1. august 2005 etter samråd med medlemsstatene og arbeidsgivere og arbeidstakere på europeisk nivå vurdere hvordan bestemmelsene om arbeidstakere i offshoreindustrien fungerer ut fra et helse- og sikkerhetsperspektiv med sikte på å legge fram passende endringer.

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

Artikkel 17b

Arbeidstakere ombord på havgående fiskefartøyer

1. Artikkel 3, 4, 5, 6 og 8 får ikke anvendelse på arbeidstakere ombord på havgående fiskefartøyer som seiler under en medlemsstats flagg.
2. Medlemsstatene skal imidlertid gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at enhver arbeidstaker ombord på havgående fiskefartøyer som seiler under en medlemsstats flagg, gis rett til tilstrekkelig hvile og at arbeidstiden begrenses til gjennomsnittlig 48 timer per uke, beregnet over en referanseperiode som ikke overstiger tolv måneder.
3. Innenfor grensene fastsatt i nr. 2, 4 og 5 skal medlemsstatene gjennomføre de tiltak som er nødvendige for i samsvar med behovet for å verne disse arbeidstakernes sikkerhet og helse å sikre at
 - a. arbeidstiden begrenses til et høyeste antall timer som ikke skal overstiges innenfor en gitt periode, eller
 - b. det fastsettes et laveste antall timer for hvile innenfor en gitt periode.
 Den øvre grensen for arbeidstid eller minstetiden for hvile skal fastsettes ved lover og forskrifter eller ved tariffavtaler eller avtaler mellom partene i arbeidslivet.
4. Grensene for antall arbeidstimer eller timer for hvile skal være enten
 - a. et høyeste antall arbeidstimer som ikke skal overstige
 - i. 14 timer i enhver 24-timersperiode, og
 - ii. 72 timer i enhver sjudagersperiode, eller
 - b. et laveste antall timer for hvile, som ikke skal være under
 - i. 10 timer i enhver 24-timersperiode, og
 - ii. 77 timer i enhver sjudagersperiode.
5. Antallet timer for hvile kan ikke deles opp i mer enn to perioder, der den ene skal være av minst seks timers varighet og tiden mellom etterfølgende hvileperioder ikke skal overstige 14 timer.
6. I samsvar med de alminnelige prinsippene for vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet, kan medlemsstatene av objektive eller tekniske grunner eller grunner knyttet til organiseringen av arbeidet, gjøre unntak, også for fastsettelsen av referanseperioder, fra grensene fastsatt i nr. 2, 4 og 5. Slike unntak skal om mulig overholde de standarder som er fastsatt, men kan ta hensyn til hyppigere eller lengre ferieperioder eller til

tildeling av kompenserende ferie til arbeidstakerne. Disse unntakene kan fastsettes ved

- i. lover og forskrifter, forutsatt at de berørte arbeidsgiveres og arbeidstakernes representanter rådspørres og at det gjøres en innsats for å oppmuntre til alle aktuelle typer sosial dialog, eller
 - ii. tariffavtaler eller avtaler mellom partene i arbeidslivet.
7. Skipsføreren på et havgående fiskefartøy skal ha rett til å kreve at arbeidstakerne ombord arbeider det antall timer som er nødvendig for den umiddelbare sikkerheten til fartøyet, personene ombord eller lasten, eller for å yte bistand til andre fartøyer eller personer i nød på havet.
 8. Medlemsstatene kan fastsette at arbeidstakerne ombord på havgående fiskefartøyer for hvilke nasjonal lovgivning eller praksis fastsetter at disse fartøyene ikke har tillatelse til å operere i et gitt tidsrom i kalenderåret som overstiger en måned, skal ta ut årlig ferie i samsvar med artikkel 7 innenfor ovennevnte tidsrom.»

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 1. august 2003, eller de skal sikre at partene i arbeidslivet senest denne dato innfører de nødvendige tiltak ved avtale, idet medlemsstatene er forpliktet til å treffe alle nødvendige tiltak så de til enhver tid kan sikre de resultater som kreves ved dette direktiv. For leger under utdanning skal datoen være 1. august 2004. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.
2. Tiltakene omhandlet i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.
3. Med forbehold for medlemsstatenes rett til å utvikle lover, forskrifter og kontraktsbestemmelser på arbeidstidsområdet på bakgrunn av at situasjonen endrer seg, så lenge minimumskravene fastsatt i dette direktiv overholdes, kan gjennomføringen av dette direktiv ikke danne grunnlag for å senke det alminnelige nivå for vern av arbeidstakerne.
4. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som

Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2000/34/EF om endring av arbeidstidsdirektivet til å omfatte sektorer og virksomheter som er unntatt fra direktivet

de allerede har vedtatt eller vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 3

Senest 1. august 2009 skal Kommisjonen etter å ha rådspurt medlemsstatene og arbeidsgivere og arbeidstakere på europeisk nivå, vurdere hvordan bestemmelsene med hensyn til arbeidstakere ombord på havgående fiskefartøyer fungerer, og særlig undersøke om disse bestemmelsene fortsatt er egnet, særlig med hensyn til helse og sikkerhet, med sikte på om nødvendig å legge fram passende endringer.

Artikkel 4

Senest 1. august 2005 skal Kommisjonen etter å ha rådspurt medlemsstatene og arbeidsgivere og arbeidstakere på europeisk nivå, vurdere hvordan bestemmelsene med hensyn til arbeidstakere som arbeider med persontransport i byrute, med sikte på om nødvendig å legge fram passende endringer for å sikre en sammenhengende og passende tilnærming i sektoren.

Artikkel 5

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 6

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.
Utferdiget i Luxembourg, 22. juni 2000.

For Europaparlamentet	For Rådet
N. Fontaine	J. Sócrates
President	Formann

Kommisjonens erklæring om søndagshvile

Kommisjonen erklærer at den i den kommende rapporten om gjennomføringen av direktivet om arbeidstid (93/104/EF) vil rapportere om situasjonen i medlemsstatene med hensyn til lovgivning om søndagshvile.

Kommisjonserklæring om gjennomføringen av artikkel 1 nr. 6

Kommisjonen erklærer at den har til hensikt å rådspørre arbeidsgivere og arbeidstakere på europeisk nivå samt representanter for medlemsstatene med sikte på å avgi sin uttalelse tre måneder etter at Kommisjonen har mottatt meddelelsen fra medlemsstatene.

